

Meslek:	AKARYAKIT VE OTOGAZ İKMAL VE DOLUM ELEMANI
Seviye:	3^I
Referans Kodu:	12UMS0209-3
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Türkiye Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik Sanayi İşverenleri Sendikası (KİPLAS) Yardımcı Kuruluş: Petrol Ürünleri İşverenleri Sendikası (PÜİS)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	11.04.2012 Tarih ve 2012/31 Sayılı Karar
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	13/6/2012 - 28322 (Mükerrer)
Revizyon No:	00

^I Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye (3) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ADA (Dağıtım Birimi Adası): Üzerinde akaryakıt veya otogaz dağıtım birimi ve/veya birimlerinin yer aldığı, zemin seviyesinden en az 10 cm yükseklikteki platformu,

AKARYAKIT: Benzin türleri, nafta (hammadde, solvent nafta hariç), gazyağı, jet yakıtı, motorin türleri, fuel-oil türleri ile biodizeli,

ANTİFİRİZ: Radyatör suyuna katılarak suyun donmasını önleyen kimyasal maddeyi,

ATIK: Üretimden tüketime kadar olan tüm aşamalarda ortaya çıkan ve kullanıcının artık işine yaramayan ve çevre için zarar oluşturan her türlü maddeyi,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

DİSPENSER: Otogazın ölçülerek karayolu taşıtlarının depolarına doldurulmasını temin eden üniteyi,

İKMAL: İlgili depolama birimine yapılan akaryakıt ve/veya otogaz ilavesini,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İSTASYON: Araçlara akaryakıt ve otogaz ikmalinin yapıldığı, ihtiyari olarak araçların temizlik ve bakım gibi hizmetleri ile kullanıcıların diğer ihtiyaçlarının asgari düzeyde karşılanabildiği yerleri,

KALİBRASYON: Belirli koşullar altında doğruluğu bilinen bir referans ölçüm standardı veya ölçüm sistemini kullanarak doğruluğu aranan diğer bir standart veya test/ölçü aleti ya da sistemin doğruluğunun ölçülmesi, sapmalarının belirlenmesi ve rapor edilmesi işlemini,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM: Bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik tehlikesine karşı korunmak için kişilerce giyinmek veya taşınmak amacıyla tasarlanmış herhangi bir cihaz, alet ya da malzemeyi,

KULLANICI: Akaryakıt veya otogazı satın alan ve/veya kullanan gerçek ve tüzel kişileri,

LPG (Sıvılaştırılmış Petrol Gazları): Petrol ve doğal gazdan elde edilerek basınç altında sıvılaştırılan propan, bütan ve izomerleri gibi hidrokarbonlar veya bunların karışımını,

OTOGAZ: Bütan ve propan gazlarının belirli oranda birleşiminden oluşan ham petrol ve doğal gazdan elde edilen sıvılaştırılmış petrol gazının araçlarda yakıt olarak kullanılan biçimi,

POS CİHAZI: Kredi kartı veya banka kartı ile işlem yapılabilmesini sağlayan cihazı,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

TABANCA: Akaryakıt pompası ve/veya otogaz dispenseri üzerine asılı halde bulunan ve araçlara akaryakıt veya otogaz ikmalini sağlayan aparatı,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek, zarar veya hasar verme potansiyelini,

TOPRAKLAMA: Elektrikli cihazların herhangi bir elektrik kaçağı tehlikesine karşı gövdelerinin bir iletkenle toprağa gömülü vaziyetteki topraklama sistemine bağlanması yöntemini

ifade eder.

1. GİRİŞ

Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dolum Elemanı (Seviye 3) ulusal meslek standardı, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik Sanayi İşverenleri Sendikası (KİPLAS) tarafından hazırlanmıştır.

Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dolum Elemanı (Seviye 3) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dolum Elemanı (Seviye 3), akaryakıt ve otogaz istasyonlarında iş sağlığı ve güvenliğiyle çevre korumaya ilişkin önlemleri alarak kalite sistemleri çerçevesinde, akaryakıt ve otogaz ikmali, araçların temizlik ve kontrolleri ile tankerden akaryakıt ve otogaz boşaltımı yapan; akaryakıt ve otogaz ile ilgili denetim ve kontrol faaliyetlerinde yer alan; istasyon teknik güvenlik faaliyetleri ile mesleki gelişimine ilişkin faaliyetleri yürüten nitelikli kişidir.

Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dolum Elemanı (Seviye 3), bu işlemleri yerine getirirken kullandığı makine, ekipman ve teçhizatın bakım ve temizliğini yapar; akaryakıt ve otogaz ikmalinin satış bedelini tahsil eder ve çalışmasıyla ilgili kayıtları tutar.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 5245 (Servis istasyonu çalışanları)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu

5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği

Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği

Gürültü Yönetmeliği

Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği

Hazırlama, Tamamlama ve Temizleme İşleri Yönetmeliği

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü

İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik

Kaçak Petrolün Tespit ve Tasfiyesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik

Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik

Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik

Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)

Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmelik
Parlayıcı, Patlayıcı, Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Çalışılan İşyerlerinde ve İşlerde Alınacak
Tebdirler Hakkında Tüzük

Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Çalışanların Korunması Hakkında Yönetmelik

Petrol Piyasasında Sigorta Yükümlülükleri Hakkında Tebliğ

Petrol Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek
Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

Tehlikeli Maddelere ve Müstahzarlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması ve
Dağıtılması Hakkında Yönetmelik

Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi
Hakkında Yönetmelik

Titreşim Yönetmeliği

Ayrıca; İSG ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata
uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirmesinin yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Benzin Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 14)

Denizcilik Yakıtlarına İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (İhrakiye Seri No: 2)

Fuel Oil Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 24)

Gazyağına İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 16)

Madeni Yağların Ambalajlanması ve Piyasaya Sunumu Hakkında Tebliğ

Motorin Türlerine İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 15)

Otobiodizel'e İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 18)

Petrol Piyasası Bilgi Sistemi Yönetmeliği

Petrol Piyasası Fiyatlandırma Sistemi Yönetmeliği

Petrol Piyasası Kanununun 19 uncu Maddesi Uyarınca Uygulanacak Para Cezaları Hakkında
Tebliğ

Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği

Petrol Piyasasında Ulusal Marker Uygulamasına İlişkin Yönetmelik

Petrol Piyasasında Uygulanacak Teknik Kriterler Hakkında Yönetmelik

Yakıt Biodizel'in Üretimi, Yurtdışı ve Yurtiçi Kaynaklardan Temini ve Piyasaya Arzına
İlişkin Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 3)

Yakıt Nafta'nın Üretimi, Yurtdışı ve Yurtiçi Kaynaklardan Temini ve Piyasaya Arzına İlişkin
Teknik Düzenleme Tebliği (Akaryakıt Seri No: 9)

Ayrıca; meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması
esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dolum Elemanı, açık mekânlarda kısmen tozlu, gürültülü ve kokulu bir ortamda vardiyalı ve ayakta çalışır. Çalıştığı ortamda kimyasal maddeler ile parlayıcı ve patlayıcı maddeler bulunmakta olup, çalışma ortamı araç trafiğine açıktır. Önlenmesi mümkün olmayan risklerden korunmak amacıyla çalışma ortamında uygun kişisel koruyucu donanım kullanır. Uygun olmayan koşullarda kimyasal maddelere ve akaryakıt buharına maruz kalma riski bulunmaktadır.

Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren kaza, yaralanma ve meslek hastalığı riskleri bulunmaktadır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dolum Elemanının; akaryakıtta, akaryakıt buharına ve otogaza alerjik reaksiyon göstermemesi ve “Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışacaklara Ait İşe Giriş / Periyodik Muayene Formu” raporuna sahip olması gerekir.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İSG ile ilgili önlemleri almak	A.1	Güvenli çalışma ve kişisel güvenlik yöntemlerini uygulamak	A.1.1	Kendisinin ve başkalarının güvenliğini sağlamak için yapılan işe uygun iş elbisesi ve kişisel koruyucu donanım kullanır.
				A.1.2	Kişisel koruyucu donanımların eksik ve kullanıma uygun olup olmadıkları kontrol eder.
				A.1.3	Araç, gereç ve ekipmanları belirlenen prosedürlere uygun olarak kullanır.
				A.1.4	İSG'ye ilişkin koruma ve müdahale araçlarını ilgili mevzuata göre uygun ve çalışır şekilde bulundurur.
				A.1.5	Kendisinin ve başkalarının güvenliğini sağlamak için uyarı işaret ve levhalarını mevzuat hükümlerine göre yerleştirerek çalışma sırasında korur.
				A.1.6	İşyerinde meydana gelen kaza, yaralanma vb. diğer olumsuz durumlarda ilkyardım bilgisine başvurur.
		A.2	Riskleri değerlendirmek	A.2.1	Tehlikeli maddelerin kullanımına dikkat ederek belirlenmiş yerlerde uygun bir şekilde bulunmalarını sağlar.
				A.2.2	Riskleri kontrol etmek için işyeri prosedürlerini takip eder.
				A.2.3	İSG'yi tehlikeye düşürecek durumlardan önleyemediklerini ilgili birimlere/kişilere bildirir.
				A.2.4	Tehlike kaynaklarının veya risk oluşturabilecek faktörlerin azaltılmasına yönelik yapılan çalışmalara gerektiğinde katkı sağlar.
				A.2.5	Statik elektrik birikme ve kıvılcım atlama ihtimali olan uygulamalarda talimatlar doğrultusunda topraklama yaparak teknik emniyet önlemlerini alır.
		A.3	Acil durum prosedürlerini uygulamak	A.3.1	Kullanılan ekipmanlara özel acil durum prosedürlerini uygular.
				A.3.2	Acil durumlarda çıkış ve/veya kaçış prosedürlerine uygun hareket eder.
				A.3.3	Acil çıkış ve/veya kaçış prosedürlerinin etkinliğini kontrol etmek üzere yapılacak periyodik çalışmalara, eğitimlere ve tatbikatlara katkı sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	Çevre koruma ile ilgili önlemleri almak	B.1	Çevre koruma standart ve yöntemlerini uygulamak	B.1.1	Gerçekleştirilen işlemler ile ilgili çevresel etkilerin doğru bir şekilde saptanması çalışmalarına katkı sağlar.
				B.1.2	İşi ile ilgili süreçlerin uygulanması sırasında çevre etkilerini gözlemleyerek zararlı sonuçların önlenmesi çalışmalarına katkı sağlar.
		B.2	Çevresel risklerin azaltılmasına katkıda bulunmak	B.2.1	Geri dönüştürülebilen malzemeleri kâğıt, metal, cam gibi cinslerine göre ayırarak sınıflandırır.
				B.2.2	Tehlikeli ve zararlı atıkları verilen talimatlar doğrultusunda diğer malzemelerden ayırıştırarak geçici depolamasını yapar.
				B.2.3	Atıkları tartarak veya tartılmasını sağlayarak atığın cinsi, kaynağı, tehlike derecesi ve miktar bilgilerini kaydedip ilgili görevliye teslim eder.
				B.2.4	Yanıcı ve parlayıcı malzemelerin mevzuatta belirtilen şekilde saklanmasını sağlar.
				B.2.5	Dökülme ve sızıntılara karşı kullanılacak uygun donanım, malzeme ve ekipmanı hazır bulundurur.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Kalite yönetim sistemi ile ilgili faaliyetleri yürütmek	C.1	İşe ait kalite gerekliliklerini uygulamak	C.1.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerini izin verilen tolerans ve sapmalara göre uygular.
				C.1.2	Makine, alet, donanım ya da sistemin kalite gerekliliklerine uygun çalışır.
		C.2	Kalite sağlamadaki teknik prosedürleri uygulamak	C.2.1	Yapılacak işlemin türüne göre kalite sağlama tekniklerini uygular.
				C.2.2	İşlemler sırasında kalite sağlama ile ilgili teknik prosedürleri uygulayarak, özel kalite şartlarını uygular.
				C.2.3	Çalışmayla ilgili kalite formlarını ve diğer formları doldurur.
		C.3	Yapılan çalışmaların kalitesini kontrol etmek	C.3.1	Operasyon bazında çalışmaların kalitesini talimatlara göre kontrol eder.
				C.3.2	Makine, alet, donanım ya da sistem üzerinde yapılan ayarların talimatlara uygunluğunu kontrol eder.
				C.3.3	Bakımı veya onarımı gerçekleştirilen cihazın ya da sistemin ilgili dokümanlarda belirtilen teknik özelliklere uygunluğunu kontrol eder.
		C.4	Süreçlerde saptanan uygunsuzlukların giderilmesi çalışmalarına katılmak	C.4.1	Çalışma sırasında saptanan uygunsuzlukları yetkili kişilere bildirerek ilgili kayıtları tutar.
				C.4.2	Uygunsuzluğu oluşturan nedenlerin belirlenmesine ve ortadan kaldırılmasına katkıda bulunur.
				C.4.3	Yetkisi dahilinde olmayan veya gideremediği uygunsuzlukları ilgili birime bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Çalışma organizasyonu yapmak	D.1	Çalışma alanını düzenlemek	D.1.1	Çalışma alanının iş verimliliği açısından kontrolünü yaparak uygun olmasını sağlar.
				D.1.2	Çalışma alanı içerisinde işiyle ilgili olmayan malzemeleri ortamdaki uzaklaştırır/uzaklaştırılmasını sağlar.
				D.1.3	Çalışma alanı ile ilgili ekipmanların bulunması gereken yerleri tanımlayarak ekipmanları belirtilen yerlerde bulundurur.
				D.1.4	Kullandığı makine ve ekipmanların sürekli temiz ve çalışabilir durumda olmasını sağlar.
				D.1.5	İş alanının olumsuz özelliklerinin iyileştirilmesine katkıda bulunur.
				D.1.6	Çalışma alanını gerçekleştirecek diğer işlemlere uygun şekilde bırakır.
		D.2	Çalışma programı yapmak	D.2.1	İş emirlerini ve belirtilen dokümanları işe başlamadan önce ilgili birimden alır.
				D.2.2	İşyeri prosedürlerine ve talimatlarına göre çalışma programını yapar.
				D.2.3	Devreden işlerin kontrolünü yaparak kayıtlarını tutar.
				D.2.4	Çalışma programlarını periyodik olarak takip eder.
		D.3	Araç, gereç ve ekipman hazırlamak	D.3.1	Yapacağı iş ile ilgili araç, gereç ve ekipmanları hazırlayarak çalışır durumda olup olmadıklarını kontrol eder.
				D.3.2	Kalibrasyon etiketlerini kontrol ederek uygunsuzluk durumunda ilgili birimlere bilgi verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Akaryakıt ve otogaz istasyonunda ikmal yapmak (devamı var)	E.1	Kullanıcıyı uygun ikmal alanına yönlendirmek	E.1.1	Kullanıcıyı yakıt türüne göre ikmal alanına yönlendirir.
				E.1.2	Kullanıcıyı istasyon içindeki araç trafiğini aksatmayacak uygun dağıtım birimi adasına yönlendirir.
				E.1.3	İstasyondaki dağıtım birimi adalarının doluluk durumuna göre gelen kullanıcıların sıraya girmesini sağlar.
		E.2	Kullanıcıyla iletişim kurmak	E.2.1	Kullanıcıyla göz teması kurarak güler yüzle karşılayıp uğurlar.
				E.2.2	Kullanıcıya promosyonlar hakkında bilgi vererek ikram ve hediyeleri sunar.
				E.2.3	Kullanıcıyı ihtiyaçlarına (yıkama, yağlama vb) göre istasyonun ilgili birimlerine yönlendirir.
		E.3	Akaryakıt ikmali yapmak (devamı var)	E.3.1	Kullanıcıya satın almak istediği yakıt türünü ve miktarını sorar.
				E.3.2	Kullanıcıya, talep ettiği yakıt türünü ve miktarını teyit ettirir.
				E.3.3	İkmal yapılacak aracın plakasını dağıtım birimi adası üzerinde bulunan yazar kasaya yazar.
				E.3.4	İkmal yapılacak aracın motorunun çalışmadığından emin olur.
E.3.5	İkmal yapılacak aracın yakıt türünü depo kapağı üzerindeki bilgilerden kontrol eder.				
E.3.6	İkmal yapılacak araçta taşıt tanıma sisteminin olup olmadığını kontrol eder.				
E.3.7	Aracın yakıt deposunun kapağını açarak kapağı ikmal yapılacak araç üzerinde yer varsa oraya takar, bulunmaması durumunda kapağı kaybolmayacak şekilde muhafaza eder.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Akaryakıt ve otogaz istasyonunda ikmal yapmak (devamı var)	E.3	Akaryakıt ikmal yapmak	E.3.8	Talep edilen akaryakıt miktarı belli ise ikmal otomatik olarak sağlamak için miktarı pompa üzerindeki ekrana yazar.
				E.3.9	İkmal araç deposu dışındaki (tanker, sarnıç, varil vb) bir yere yapılacaksa, bu depoların içinde yabancı madde olup olmadığını kontrol ederek yabancı madde varsa dolum yapmayarak durumu kullanıcıya bildirir.
				E.3.10	Pompa tabancasını ikmal yapılacak depoya uygun şekilde yerleştirerek varsa personel tanıtım kartını pompaya okutup pompa üzerindeki sayaçların sıfırlandığını kontrol eder.
				E.3.11	Akaryakıtın pompadan kullanıcı deposuna aktarıldığını kontrol ederek ikmal süresince sağlıklı bir aktarım yapmak için aracın başında bekler.
				E.3.12	Akaryakıt aktarım hortumunda ve bağlantı yerlerinde sızıntı olup olmadığını kontrol eder.
				E.3.13	Aktarım bittikten sonra tabanca ağzında kalan akaryakıtı ikmal yapılan aracın deposuna boşaltır.
				E.3.14	Kullanıcının talep ettiği miktarla verilen akaryakıt miktarını pompa ekranından kontrol ederek iki miktarın eşitlenmesini sağlar.
				E.3.15	İkmal bittikten sonra tabancayı dikkatlice aracın deposundan çıkartarak pompadaki yerine yerleştirip aracın depo kapağını kapatır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Akaryakıt ve otogaz istasyonunda ikmal yapmak (devamı var)	E.4	Otogaz ikmal yapmak	E.4.1	Otogaz adasında bulunan araçların önünde ve arkasında talimatlarda ve yönetmeliklerde belirtilen mesafe kadar boşluk olmasını sağlar.
				E.4.2	Kullanıcıya satın almak istediği otogaz miktarını sorarak talep edilen miktarı teyit ettirir.
				E.4.3	İkmal yapılacak aracın motorunun çalışmadığını kontrol ederek aracın elektrikle çalışan tüm sistemlerinin (far, radyo, sinyal vb.) kapalı olmasını sağlar.
				E.4.4	Topraklama maşasını araç şasesine bağlı metal aksama (egroz borusu, çeki demiri vb.) bağlayarak topraklama yapar.
				E.4.5	İkmal yapılacak aracın otogaz deposunun kapağını açarak kapağı kaybolmayacak şekilde muhafaza eder.
				E.4.6	Otogaz dispenser tabancasını aracın ikmal valfine uygun şekilde takar.
				E.4.7	Aracın plakasını dağıtım birimi adası üzerinde bulunan yazar kasaya ve talep edilen otogaz miktarı belli ise ikmal sağlamak için miktarı dispenser üzerindeki ekrana yazar.
				E.4.8	Personel tanıtım kartını dispansere okutup dispenser üzerindeki sayaçların sıfırlanmasını sağlar.
				E.4.9	Otogazın pompadan kullanıcı deposuna aktarıldığını kontrol ederek ikmal süresince sağlıklı bir aktarım yapmak için aracın başında bekler.
				E.4.10	Otogaz aktarım hortumunda ve bağlantı yerlerinde sızıntı olup olmadığını kontrol eder.
				E.4.11	Aktarım bittikten sonra dispenserini kapatarak kullanıcının talep ettiği miktarla dispenser ekranındaki miktarı kontrol edip iki miktarın eşitlenmesini sağlar.
				E.4.12	Otogaz dispenser tabancasını dispenserdeki yerine yerleştirir.
				E.4.13	Topraklama maşasını çıkartarak aracın otogaz deposunun kapağını kapatır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Akaryakıt ve otogaz istasyonunda ikmal yapmak	E.5	Satış bedelini tahsil etmek	E.5.1	Nakit ödeme durumunda verilen miktarın doğruluğunu kontrol ederek para üstünü kullanıcıya iade eder.
				E.5.2	Kredi kartı/banka kartı ile ödeme durumunda kullanıcıyı ödeme cihazının bulunduğu yere yönlendirir.
				E.5.3	Kredi kartı ile ödemelerde kullanıcıdaki ödeme onay belgelerinden (slip) iş yerine ait olan nüshayı (1. nüsha) üzerindeki bilgileri (miktar, saat, tarih vb.) kontrol ederek alır.
				E.5.4	Veresiye satışlarda, gerekli belgeleri ilgililere verilmek üzere kontrol ederek toplar.
				E.5.5	Yazar kasa fişi üzerindeki bilgileri pompa üzerindeki miktarla ve araç plakası ile karşılaştırarak doğruluğunu kontrol edip hata bulunmaması durumunda kullanıcıya verir.
				E.5.6	Vardiya bitiminde tahsilat miktarıyla yaptığı satışları karşılaştırarak ilgili birime tahsilatı teslim eder.
		E.6	İstasyon dışındaki kullanıcı depolarına akaryakıt ikmali yapmak	E.6.1	İkmal yapılacak deponun ikmal bağlantı borusunun ucunu tespit ve kontrol eder.
				E.6.2	İkmal için gerekli güvenlik önlemlerini talimatlara göre alır.
				E.6.3	Kullanıcı deposunun tahliye vanasının kapalı olup olmadığını ve akaryakıt vermeyi önleyici bir durum olup olmadığını kontrol eder.
				E.6.4	Tankerdeki akaryakıt aktarım hortumunun ucunu akaryakıt deposunun ikmal borusu ucuna takarak bağlantıyı kontrol eder.
				E.6.5	Tanker sayacını sıfırlayarak kullanıcıdan onay alır.
				E.6.6	Kullanıcının onayıyla akaryakıtın depoya aktarılmasını başlatarak bağlantı noktalarında ve hortumda sızıntı olup olmadığını kontrol edip ikmal boyunca deponun başında bekler.
				E.6.7	Boşaltım bittiğinde tanker üzerindeki boşaltım vanasını kapatarak sızıntı olup olmadığını kontrol eder.
				E.6.8	Hortumun içinde kalan akaryakıtın kullanıcı deposuna akmasını sağlayarak hortumu tanker üzerindeki yerine kaldırır.
E.6.9	Teslim ve teslim ile ilgili evrak işlerini yaparak kontrol eder.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Araçların temizlik ve kontrollerini yapmak	F.1	Araçların temizliğini yapmak	F.1.1	Kullanıcıdan onay alarak aracın camlarını ve farlarını temiz su ile temizler.
				F.1.2	Kullandığı malzemelerin araca zarar vermeyecek nitelikte olmasını sağlar.
		F.2	Araca cam suyu koymak	F.2.1	Aracın cam suyunun yeterli olup olmadığını kontrol eder.
				F.2.2	Kullanıcının talebine göre temiz cam suyu ilave eder.
		F.3	Araca yağ kontrolü ve ilavesi yapmak	F.3.1	Kullanıcıdan gelen talep doğrultusunda aracın yağını kontrol etmek için aracın düz zeminde olup olmadığını kontrol ederek gerekiyorsa düz zemine çekilmesini sağlayıp yağın süzülmesi için bekler.
				F.3.2	Yağ gösterge çubuğundan yağ seviyesini kontrol eder.
				F.3.3	Yağ eksik ise kullanıcının onayını almak kaydıyla araç türüne uygun yağ ilave edip, ilave işlemi tamamlandıktan sonra yağın süzülmesini bekleyerek gösterge çubuğundan yağ tekrar kontrol eder.
		F.4	Antifriz kontrolü ve ilavesi yapmak	F.4.1	Kullanıcıdan gelen talep doğrultusunda motor su seviyesini kontrol etmek için motorun soğumasını bekler.
				F.4.2	Radyatör kapağını motor suyu deposunun havasını alarak yavaşça açar.
				F.4.3	Antifriz ölçüm cihazı ile antifriz derecesini ölçer.
				F.4.4	Antifrizin derecesi düşükse istenilen dereceye ulaşınca kadar antifriz ekler.
				F.4.5	Antifriz ikmali bitince, eksiklik varsa motor suyunu tamamlar.
		F.5	Lastik basınç kontrolü yapmak	F.5.1	Kullanıcı araçlarının lastiklerinde basınç azalması olup olmadığını gözle kontrol eder.
				F.5.2	Basınç azalması durumunda kullanıcı tarafından talep edilmesi halinde aracı lastik basıncı kontrol ünitesine sevk eder.
				F.5.3	Lastik basınç ölçme ünitesi hortumunu lastikteki siboba bağlayarak olması gereken basınç değerini araç üzerinde bulunan basınç etiketinden kontrol eder.
				F.5.4	Etikette okuduğu değeri basınç ölçme ünitesine girer.
				F.5.5	Basınç ünitesini çalıştırarak lastiğe basılan havanın basınç değerinin olması gereken değere ulaşmasını sağlar.
				F.5.6	Lastiğin basınç değeri istenilen seviyeye ulaşınca lastikteki basınç ünitesi hortumunu sökerek üniteye takıp lastik sibop kapağını kapatır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Tankerden akaryakıt ve otogaz boşaltımı yapmak (devamı var)	G.1	Tankerden akaryakıt boşaltımı yapmak (devamı var)	G.1.1	Akaryakıt tankerinin istasyon içinde boşaltım alanında belirtilen yere yanaşmasını sağlar.
				G.1.2	Tanker üzerinde belirtilen yere topraklama maşasını takarak topraklama yapar.
				G.1.3	Tankerin motorunun ve elektrik şalterinin kapatılıp kapatılmadığını kontrol eder.
				G.1.4	Tanker boşaltma talimatlarına göre güvenlik önlemlerini alır.
				G.1.5	Yer altı tankındaki boş kapasite ile gelen ürün miktarını karşılaştırır.
				G.1.6	Tankerin üzerindeki kapaklar ile boşaltma kapağında yer alan mühürlerde yazılı sayılar ile tankerdeki ürüne ait alım faturasında yazılı sayıların birbirine uygunluğunu kontrol eder.
				G.1.7	Tanker üstündeki kapakların mühürlerinin sağlamlığını kontrol ederek mühürleri kırıp kapakları açar.
				G.1.8	Tanker bölümlerindeki akaryakıt cinsini renk, koku ve temas yöntemleriyle kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Tankerden akaryakıt ve otogaz boşaltımı yapmak	G.1	Tankerden akaryakıt boşaltımı yapmak	G.1.9	Tanker boşaltma kapağının mührünün sağlamlığını kontrol eder, mühürleri kırarak kapağı açar ve boşaltım vanalarına ulaşır.
				G.1.10	Boşaltım yapılacak yer altı tank kapağını açarak, boşaltım hortumunun bir ucunu tanker vanasına bir ucunu da akaryakıt cinsine uygun yer altı tankının dolmuş ağzına takar ve vanayı açarak dolumu/boşaltımı başlatıp süreç boyunca deponun başında bekler.
				G.1.11	Bağlantı yerlerinde ve hortumda sızıntı olup olmadığını kontrol eder, sızıntı durumunda vanayı kapatır ve belirtilen önlemleri alır.
				G.1.12	Dolum/boşaltım esnasında havalandırmanın çalışıp çalışmadığını kontrol eder.
				G.1.13	Boşaltım bittiğinde tanker vanasını kapatır ve tanker vanasına bağlı hortumu söker.
				G.1.14	Hortumun içinde kalan akaryakıtın yer altı tankına akmasını sağlar ve hortumu tankerdeki yerine kaldırır.
				G.1.15	Yer altı tank kapağını kapatarak kontrol edip topraklamayı söker.
		G.2	Tankerden otogaz boşaltımına nezaret etmek	G.2.1	Tankerin istasyon içinde boşaltım alanında belirtilen yere yanaşmasını sağlar.
				G.2.2	Tanker üzerinde belirtilen yere topraklama maşasını takarak topraklama yapar.
				G.2.3	Tanker boşaltma talimatlarına göre güvenlik önlemlerini alarak süreç boyunca tankerin başında bekler.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
H	Denetim ve kontrol faaliyetlerinde yer almak (devamı var)	H.1	Akaryakıt test numunesi almak	H.1.1	Talimatlarda belirtilen numune kaplarını alarak sağlam, boş ve temiz olup olmadıklarını kontrol eder.
				H.1.2	Numuneyi standartlara uygun olarak doğrudan pompadan ve/veya yer altı tankı haznesinin veya tankerin deposunun üstünden, ortasından ve altından alır.
				H.1.3	Numuneleri aldığı kapların kapaklarını kapatılarak ilgili kişiye numune kaplarını mühürlenmesi için teslim eder.
				H.1.4	Numune kaplarının usulüne uygun olarak mühürlenip mühürlenmediğini kontrol eder.
				H.1.5	Şahit numune alıp ilgili birime teslim eder.
		H.2	Pompa sayaç kontrolü yapmak	H.2.1	Talimatlarda belirtilen ölçü kabını alarak sağlam, boş ve temiz olduğunu kontrol eder.
				H.2.2	Pompa üzerindeki sayacı sıfırlayarak ölçü kabının kapasitesi kadar akaryakıtı pompadan ölçü kabına boşaltır.
				H.2.3	Pompa sayacında gösterilen miktar ile ölçü kabındaki miktarın eşit olup olmadığını kontrol eder.
				H.2.4	Sayaçta okunan değerle kaptaki değer arasındaki fark tolerans değerlerinden farklı ise ilgili birime bilgi verir.
				H.2.5	Ölçü kabındaki akaryakıtı yer altı tankına talimatlarda belirtilen şekilde boşaltır.
				H.2.6	Pompadan çekilen miktarı, okuduğu değerleri ve yer altı tankına boşalttığı miktarı ilgili birimlere bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
H	Denetim ve kontrol faaliyetlerinde yer almak	H.3	Otogaz hacim kontrolü yapmak	H.3.1	Dispenser sayacının sıfır olup olmadığını kontrol ederek sıfır durumunda olmasını sağlar.
				H.3.2	Dispenser tabancasını dispenser üzerindeki hacim ölçme ünitesine bağlar.
				H.3.3	Tabancadan belirli miktarda otogazı hacim ölçme ünitesine gönderir.
				H.3.4	Hacim ölçme ünitesindeki sayaçta okunan değerle dispenser üzerinde bulunan sayaçta görülen değer aynı olup olmadığını kontrol eder.
				H.3.5	İki sayaç arasındaki farkı tolerans değerinden farklı olup olmadığını kontrol ederek farklı olması durumunda ilgili birime bilgi verir.
		H.4	Akaryakıt stok kontrolü yapmak	H.4.1	Akaryakıt stok ölçüm çubuğunu belirtilen yerden alarak uygunluğunu, sağlamlığını ve kuru olup olmadığını kontrol eder.
				H.4.2	Çubuğun ıslak olması halinde, talimatlara uygun olarak çubuğun kurumasını emniyetli bir şekilde sağlar.
				H.4.3	Yer altı akaryakıt tankının dolmuş borusuna ulaşmak için tank üst kapağını açar.
				H.4.4	Yer altı akaryakıt tankının dolmuş borusunun kapağını açarak ölçüm çubuğunu dolmuş borusundan içeri tankının dibine değinceye kadar sokar.
				H.4.5	Çubuk yer altı tankının dibine değince, çubuğun üzerindeki akaryakıtın yer altına süzülmesini sağlayarak dışarı çıkarır.
				H.4.6	Akaryakıtın ıslattığı noktadaki değeri kayıt altına alır.
				H.4.7	Tank kalibrasyon cetveline bakarak tankın içindeki kalan akaryakıt miktarını tespit eder.
				H.4.8	Ölçüm çubuğundaki değer ile hesapladığı akaryakıt miktarı bilgilerini ilgili birime bildirir.
				H.4.9	Ölçüm çubuğunu temizleyerek talimatlarda belirtilen yere koyar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
I	İstasyon güvenlik faaliyetlerini yürütmek	I.1	Teknik güvenlik faaliyetlerini yürütmek	I.1.1	Yangın söndürücülerini sayı, gösterge ve kontrol tarihlerine göre kontrol eder.
				I.1.2	Diğer yangın söndürme ekipmanlarını talimatlara göre kontrol eder.
				I.1.3	Akaryakıtın yere dökülüp dökülmediğini kontrol ederek dökülmüşse gerekli güvenlik ve diğer önlemleri alır.
				I.1.4	İstasyon dahilinde belirtilen yerlerde parlama ve patlamaya sebep verebilecek her türlü ateş kaynağının (sigara, çakmak, cep telefonu vb.) kullanılmasını engeller.
				I.1.5	Akaryakıt - otogaz dolum ve ikmali ile tankerden akaryakıt ve otogaz boşaltımında mevzuat hükümlerinde belirtilen önlemleri alır.
				I.1.6	Yangın ve benzeri acil durumlarda mevzuat hükümlerinde belirtilen önlemleri alarak uygulama yapar.
		I.2	Diğer güvenlik faaliyetlerini yürütmek	I.2.1	İstasyon dahilinde mal ve can güvenliğine zarar verebilecek durumları ilgili birimlere haber verir.
				I.2.2	İstasyon dahilinde meydana gelebilecek hırsızlık ve sabotaj olayları için talimatlarda belirtilen önlemleri alır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
J	Mesleki gelişim faaliyetlerini yürütmek	J.1	Eğitim planlama ve organizasyon çalışmalarına katılmak	J.1.1	Hizmet içi eğitim programlarının bilgi, beceri ve yetkinliklerin gelişimini destekleyecek şekilde oluşturulmasına katkı sağlar.
				J.1.2	Periyodik veya bir defaya özgü eğitim ihtiyaçlarını zaman planlaması açısından değerlendirir.
				J.1.3	Gerektiğinde, astlara ve diğer çalışanlara yönelik eğitimlerde görev alarak bilgi ve deneyimlerini aktarır.
		J.2	Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	J.2.1	Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler bilgisinin güncelliğini sağlamak için resmi kuruluşların mevzuat bilgi sistemini periyodik olarak takip eder.
				J.2.2	Meslek ile ilgili yayınları, teknolojik gelişmeleri periyodik olarak takip eder.
				J.2.3	Mesleki gelişime yönelik toplantı, seminer vb. etkinlikleri araştırarak gerektiğinde katılım sağlar.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Akaryakıt pompası
2. Akaryakıt tankeri
3. Anahtar ve tornavida çeşitleri
4. Antifriz
5. Cam silme aparatı
6. Dispenser
7. Hortum çeşitleri
8. İlk yardım malzemeleri
9. Kırtasiye malzemeleri
10. Kişisel koruyucu donanım (antistatik ayakkabı, eldiven, emniyet kemeri vb.)
11. Lastik basınç ünitesi
12. Motor yağı
13. Mühür çeşitleri
14. Ölçüm çubuğu
15. Ölçüm kapları
16. Pompa tabancası
17. POS cihazı
18. Sayaç çeşitleri
19. Tanıtım kartları
20. Temizlik malzemeleri
21. Topraklama maşası
22. Vana çeşitleri
23. Varil çeşitleri
24. Yangın söndürücü
25. Yazarkasa (ödeme kaydedici cihaz)
26. Yer altı akaryakıt tankı

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Absorbanlar bilgisi
2. Acil durum ve güvenlik önlemleri bilgisi
3. Analitik düşünme becerisi
4. Antifriz ölçme ve tamamlama bilgisi
5. Araç, gereç ve ekipman bilgisi
6. Atık yönetimi bilgisi
7. Çevre koruma yöntemleri bilgisi
8. Doğal kaynakların etkin kullanımı bilgisi
9. Ekip içinde çalışma becerisi
10. İlk yardım bilgisi
11. İş sağlığı ve güvenliği önlemleri bilgisi
12. İşyeri çalışma talimatları bilgisi
13. Kalite kontrol prensipleri bilgisi

14. Kayıt tutma bilgisi
15. Kimyasallarla güvenli çalışma bilgisi
16. Lastik basıncı ölçme ve tamamlama bilgisi
17. Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler bilgisi
18. Mesleki kimya bilgisi
19. Mesleki terim bilgisi
20. Motor yağı ölçme ve tamamlama bilgisi
21. Müşteri ilişkileri becerisi
22. Numune alma bilgisi
23. Öğrenme ve öğrendiğini aktarabilme becerisi
24. Sayaç okuma ve kullanma bilgisi
25. Stok kontrol bilgisi
26. Tanker boşaltma bilgisi
27. Temel bilgisayar bilgisi
28. Temel çalışma mevzuatı bilgisi
29. Temel matematik bilgisi
30. Topraklama bilgisi
31. Yakıt bilgisi
32. Yangın önleme ve yangınla mücadele bilgisi
33. Yazarkasa kullanma bilgisi
34. Yazılı ve sözlü iletişim becerisi
35. Zamanı iyi kullanma becerisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Amirlerine ve çalışma arkadaşlarına doğru ve zamanında bilgi aktarmak
2. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dahilinde karar vermek
3. İşyeri tertibine ve çalışma disiplinine özen göstermek
4. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
5. Değişime ve yeniliklere açık olmak ve değişen koşullara uyum sağlamak
6. Doğal kaynakların tüketiminde tasarruflu hareket etmek
7. Ekip içinde uyumlu çalışmak
8. İnsan ilişkilerine özen göstermek
9. İş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyarak çalışmak
10. İş yerine ait araç, gereç ve donanımın kullanımına özen göstermek
11. Karşılaşılan sorunlara soğukkanlı yaklaşmak
12. Kişisel bakım ve hijyenine dikkat etmek
13. Mesleki eğitimlere katılma ve mesleki gelişimi konusunda istekli olmak
14. Uygun (sözlü ve sözlü olmayan) iletişim becerileri sergilemek
15. Süreç kalitesine özen göstermek
16. Zamanı iyi kullanmak

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dolum Elemanı (Seviye 3) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.